RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 73.449/3
van 19 april 2023

avis 73.449/3
du 19 avril 2023

over

sur

een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan'

un projet d'arrêté royal 'portant modification de l'arrêté royal du 29 mars 2012 fixant les règles de détermination du coût de l'application des tarifs sociaux par les entreprises de gaz naturel et les règles d'intervention pour leur prise en charge et de l'arrêté royal du 29 mars 2012 fixant les règles de détermination du coût de l'application des tarifs sociaux par les entreprises d'électricité et les règles d'intervention pour leur prise en charge'

‡LW-ACFXJFHBG-HDEEJVT‡

Op 13 april 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Energie verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 18 april 2023. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Toon MOONEN, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 19 april 2023.

*

Le 13 avril 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de l'Énergie à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal 'portant modification de l'arrêté royal du 29 mars 2012 fixant les règles de détermination du coût de l'application des tarifs sociaux par les entreprises de gaz naturel et les règles d'intervention pour leur prise en charge et de l'arrêté royal du 29 mars 2012 fixant les règles de détermination du coût de l'application des tarifs sociaux par les entreprises d'électricité et les règles d'intervention pour leur prise en charge'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 18 avril 2023. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Koen MUYLLE et Toon MOONEN, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Tim CORTHAUT, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 19 avril 2023.

*

‡LW-ACFXJFHBG-HDEEJVT‡

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

"Gelet op het verzoek om spoedbehandeling, gemotiveerd door de volgende elementen:

- De kosten opgelopen door de energieleveranciers voor de levering van elektriciteit en aardgas aan de beschermde residentiële afnemers vergoed worden met meerdere maanden vertraging, wat derhalve prefinancieringskosten teweegbrengt voor deze laatsten. Ten dien einde werd krachtens artikel 12*bis*, zevende en achtste lid van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan, voorzien in de toekenning van een aanvullend voorschot op de in artikel 12 van de voornoemde koninklijke besluiten van 29 maart 2012 bedoelde terugbetaling met betrekking tot de levering van aardgas en elektriciteit aan de residentiële beschermde afnemers.
- Echter blijkt op basis van het rapport (RA)2518 van de CREG van 16 februari 2023 dat de bedragen vervat in artikel 12*bis*, zevende en achtste lid van voornoemde koninklijke besluiten van 29 maart 2012, zoals ingevoegd door het koninklijk besluit van 12 december 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan, niet langer overeenstemmen met de werkelijke kost op basis van de gedaalde energieprijzen. Daar de beoogde maatregel in overeenstemming dient te zijn met de daadwerkelijke impact van de, nog steeds hoge, energieprijzen gebaseerd op de meest recente ramingen, omwille van de rechtszekerheid en teneinde een eventuele nadelige impact op de marktwerking te vermijden, dienen de betreffende bedragen overeenkomstig aangepast te worden;
- Om dit te kunnen doen, dient het koninklijk besluit dat ter uw advies voorligt zo spoedig mogelijk in werking te treden voordat de betreffende bedragen door de CREG aan de leveranciers dienen overgemaakt te worden, waarmee een significant effect op de Staatsbegroting wordt veroorzaakt;
- Er dient daarbij ook een termijn te worden voorzien om de opmerkingen gemaakt in het advies van Uw Raad te verwerken, en tot publicatie over te gaan. Uit deze kalender blijkt dat het in de praktijk niet meer mogelijk is om voor onderhavige bepalingen een adviestermijn van dertig dagen in acht te nemen;".

‡LW-ACFXJFHBG-HDEEJVT‡

2. De aangehaalde motivering bevat geen pertinente en voldoende concrete gegevens die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op een aanvraag om een advies binnen vijf werkdagen. Inzonderheid blijkt niet waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, niet kon worden volstaan met een aanvraag om een advies binnen dertig kalenderdagen, zijnde de kortste termijn waarvoor geen voorwaarde inzake spoedeisendheid geldt.

Uit de verklaringen van de gemachtigde blijkt dat "een eerste schijf van het zogenaamde voorschot Q1 [werd] gestort ten bedrage van 296,8 miljoen euro (209,3 miljoen euro gas en 87,5 miljoen euro elektriciteit)". Het volledige bedrag van de voorschotten bedoeld in artikel 12*bis* van de twee koninklijke besluiten van 29 maart 2012[1] is evenwel nog niet uitgekeerd, en er wordt bij die besluiten ook geen datum bepaald waarop de Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas (hierna: CREG) het bedrag voor die voorschotten moet ontvangen. Er kan uit artikel 12*bis*, zevende en achtste lid, van de voormelde besluiten weliswaar worden afgeleid dat de CREG de middelen die het ontvangt ten laatste vijftien dagen na de ontvangst ervan moet doorstorten aan de leveranciers, maar dat neemt niet weg dat er geen dwingende datum is waarop "de betreffende bedragen door de CREG aan de leveranciers dienen overgemaakt te worden", die op zich kan verantwoorden waarom een beroep moet worden gedaan op een aanvraag om een advies binnen vijf werkdagen.

Evenmin wordt uiteengezet waarom de omstandigheid dat de voorschotbedragen "niet langer overeenstemmen met de werkelijke kost op basis van de gedaalde energieprijzen" het noodzakelijk maakt om deze bedragen zo snel aan te passen dat niet kan worden volstaan met een aanvraag om een advies binnen dertig kalenderdagen. De argumentatie dat die aanpassing spoedeisend is "omwille van de rechtszekerheid en teneinde een eventuele nadelige impact op de marktwerking te vermijden", volstaat alleszins niet.

3. Uit wat voorafgaat volgt dat de adviesaanvraag niet ontvankelijk is.

*

[1] Koninklijk besluit van 29 maart 2012 'tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan' en koninklijk besluit van 29 maart 2012 'tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan'.

‡LW-ACFXJFHBG-HDEEJVT‡

RECEVABILITÉ DE LA DEMANDE D'AVIS

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

« Gelet op het verzoek om spoedbehandeling, gemotiveerd door de volgende elementen:

- De kosten opgelopen door de energieleveranciers voor de levering van elektriciteit en aardgas aan de beschermde residentiële afnemers vergoed worden met meerdere maanden vertraging, wat derhalve prefinancieringskosten teweegbrengt voor deze laatsten. Ten dien einde werd krachtens artikel 12*bis*, zevende en achtste lid van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan, voorzien in de toekenning van een aanvullend voorschot op de in artikel 12 van de voornoemde koninklijke besluiten van 29 maart 2012 bedoelde terugbetaling met betrekking tot de levering van aardgas en elektriciteit aan de residentiële beschermde afnemers.
- Echter blijkt op basis van het rapport (RA)2518 van de CREG van 16 februari 2023 dat de bedragen vervat in artikel 12*bis*, zevende en achtste lid van voornoemde koninklijke besluiten van 29 maart 2012, zoals ingevoegd door het koninklijk besluit van 12 december 2022 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan, niet langer overeenstemmen met de werkelijke kost op basis van de gedaalde energieprijzen. Daar de beoogde maatregel in overeenstemming dient te zijn met de daadwerkelijke impact van de, nog steeds hoge, energieprijzen gebaseerd op de meest recente ramingen, omwille van de rechtszekerheid en teneinde een eventuele nadelige impact op de marktwerking te vermijden, dienen de betreffende bedragen overeenkomstig aangepast te worden;
- Om dit te kunnen doen, dient het koninklijk besluit dat ter uw advies voorligt zo spoedig mogelijk in werking te treden voordat de betreffende bedragen door de CREG aan de leveranciers dienen overgemaakt te worden, waarmee een significant effect op de Staatsbegroting wordt veroorzaakt;
- Er dient daarbij ook een termijn te worden voorzien om de opmerkingen gemaakt in het advies van Uw Raad te verwerken, en tot publicatie over te gaan. Uit deze kalender blijkt dat het in de praktijk niet meer mogelijk is om voor onderhavige bepalingen een adviestermijn van dertig dagen in acht te nemen; ».

‡LW-ACFXJFHBG-HDEEJVT‡

2. La motivation invoquée ne comporte pas d'éléments pertinents et suffisamment concrets susceptibles de faire admettre que les dispositions en projet sont à ce point urgentes qu'il faille nécessairement recourir à une demande d'avis dans les cinq jours ouvrables. Il n'apparaît pas, notamment, pourquoi, au moment de la demande d'avis, une demande d'avis dans les trente jours civils, à savoir le délai le plus court qui n'est lié à aucune condition en matière d'urgence, ne pouvait suffire.

Il ressort des déclarations du délégué que « een eerste schijf van het zogenaamde voorschot Q1 [werd] gestort ten bedrage van 296,8 miljoen euro (209,3 miljoen euro gas en 87,5 miljoen euro elektriciteit) ». Le montant total des avances visées à l'article 12*bis* des deux arrêtés royaux du 29 mars 2012 [1] n'a toutefois pas encore été versé, et ces arrêtés ne fixent pas non plus de date à laquelle la Commission de régulation de l'électricité et du gaz (ci-après : CREG) doit recevoir le montant pour ces avances. S'il peut se déduire de l'article 12*bis*, alinéas 7 et 8, des arrêtés précités que la CREG doit transférer aux fournisseurs les moyens qu'elle reçoit au plus tard quinze jours après leur réception, il n'en demeure pas moins qu'il n'y a pas de date de rigueur à laquelle « les montants concernés […] doivent être transférés par la CREG aux fournisseurs », susceptible de justifier en soi pourquoi il faut recourir à une demande d'avis dans les cinq jours ouvrables.

Il n'est pas non plus précisé pourquoi le fait que les montants des avances « ne correspondent plus au coût réel sur base de la baisse des prix de l'énergie » nécessite que ces montants soient adaptés dans des délais à ce point brefs qu'une demande d'avis dans les trente jours civils ne peut suffire. L'argumentation selon laquelle cette adaptation est urgente « pour des raisons de sécurité juridique et afin d'éviter une éventuelle incidence négative sur le fonctionnement du marché » n'est en tout cas pas suffisante.

3. Il résulte de ce qui précède que la demande d'avis est irrecevable.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS Jeroen VAN NIEUWENHOVE

[1] Arrêté royal du 29 mars 2012 'fixant les règles de détermination du coût de l'application des tarifs sociaux par les entreprises de gaz naturel et les règles d'intervention pour leur prise en charge' et arrêté royal du 29 mars 2012 'fixant les règles de détermination du coût de l'application des tarifs sociaux par les entreprises d'électricité et les règles d'intervention pour leur prise en charge'.

‡LW-ACFXJFHBG-HDEEJVT‡